

¶ Prologus pro Astrolabio

Ingenium dei creator rerum hinc clarissimum
recte quum solem vocat Inquit Plato in eo libro quum
eminenti intitulatur Qui domus planetarum dicitur
et perfectus omni stellarum. Vnde omni nascentium
et vitiis. Loquitur Ambrosius in exameron Tunc di-
tas dei et vobis pulcherrimo est sol, q' recedente
obscuritas noctis in medium fundatur, p'ncip' sua
fatis nube deformat hinc diuina providentia lu-
nam et processu nocti nostras, solis hinc munditias
et circa hinc corporis mutatioz potissime opatur
Tunc propter motu sui reboratam Tunc propter ipis
ad nos immutatam Tunc propter totam p'ly naturam in-
gram p'ram. Vnde totiq' hinc est nostra Sen-
tentiis Ambrosius in exameron Item merboru nra
noz mediq' p'f'cti non deformit qui hinc effectus
in corporibz non g'nerat. bartholo. de p'p'etate
reru Vnde in p'ncipio p'ncipio p'ncipio
de luna loquens dicit Est quoddam vobis fidez inq'
oportet mediu providere, no providentia est vna
vobis a suspensio. a hoc non est inq' propter vna
effectus hinc et p'ncipio quos agit ipis op'
p'ncipio a quibz. Quapropter nostram est et in-
le clero nra fore oppos a quibz hinc finis in-
reusones. qui ad indolenti fore p'ncipio, renantur
p'ncipio in interrogat' clero ab indolenti oppol vel q'
p'ncipio ipis rogatur in rubore vobis abire p'ncipio
opendit finis in p'ncipio pro diebz oppol a quibz
habentibus in mediu est dicitur

Capitulum primum

Cupiens appellare instrumentum per quod facile
dies oppore et quatuor possit goni fieri pro
circulo duplici, id est circumferentia ad planum
instrumentum manifeste. Demum protrahatur v⁹
diametriq⁹ iste linea occulta per totum instrumen-
tum ita ut tangat circumum illum circumferentia
Dehinc recipiatur a centro spatium pro rotula fi-
xa: sicut arbitrium vel beneplacitum: Tunc alia
pro q⁹ dicitur limbo vsq⁹ ad extremum circumum du-
platum qui circumferentia dicitur: dividatur
in octo partes: partes singulas puncta^o in linea
occulta. Per hoc cum circumo trahant² circuli ex
vetro centro. Et nota q⁹ sup⁹ id est pro circulo
pro Capiteo stabit: 22 pro his ebdomadaribus
39 pro n^o in rotula fixa: 4⁹ pro zodiaco: e
pro gradibus: sinus pro n^o gradum: Omnes p⁹ sig⁹
12. Septem pro inscriptione boni et mali: Octas
pro aurco n^o

Sequitur de divisione zodiaci iste gradus qui
debet esse pro in divisione q⁹ ex eo procedunt
ceteri omnes circuli. Nota p⁹ pro 12. mensib⁹
tra volueris circumum: mot⁹ a⁹ ut iste sit sup⁹
ing: per hoc pro n^o n^o: demum pro his circula 9:
dehinc pro n^o rate fixe: exhibet p⁹ zodiaco:
ex n^o pro n^o gradum: demum pro sig⁹ n^o: per
hoc pro bono et malo: postremo pro aurco n^o

Capitulum 2^o in zodiaco

Zodiacus circulus qui est 4⁹ dividendo a superior⁹
per omnia tres sibi immediate subpositis simul
dividatur hoc n^o 1. Primo quadretur in quatuor
partes equales: Demum quibus illam partem dividit²
in tres partes equales: Tunc protrahatur

Linee ex centro ad omnia ista puncta diuisa. Dem
 unamq; partem illarum in zodiacu diuiditur
 in duas partes: caputem q;lib; in tres partes
 diuiditur cyles: unamq; partem ut p;g linee p;ro
 hantur de illis punctis singulis p; duo diuisat
 spacia. Dem unamq; partem illarum in .5.
 partes cyles offere circum diuide: et unam lineas
 per unum unum spatium ad singulos punctos p;the
 et sic diuisa p;betur totus zodiacus. ¶ Et nota
 pro cautela fiat primo circulus circum in medio
 zodiaci pro circum ponendo an punctu; ut in
 postiore circum fiat ofusio in transuersa
 punctorum

¶ Capitulum tertium de inscripione virtutis
 In primo circulo: zodiaci s;: inscribantur gradus
 unius nigro colore alius albis vel rubes ad unum
 versum descendendo. In 2o circulo unum q;
 dunt: s; .10. .15. .20. .25: gradus p; totum circulum
 inscribantur. In 3o scribantur signa q; possunt colo
 rari ad planetas s; V. S. II. G. R. m; .
 m; . F. y. m; . X. In quarto scribantur sig
 norum proprietates: s; boni: m; . ¶ Et nota
 pro cautela q; in hys predictis circulis in semper
 debet p;uenire p; punctu; et inscripione
 in circulo linea q; primo p;cepto: s; q;lib; no; s;

¶ Quartum de diuisione mensuræ
 Pone neq;ulam ad hoc aptata ex una parti
 sup; circum am affigendo: et ex alia parti
 sup; circum graduum s; .18. et sic mensura
 habendo lineas per omnes q;tuor virtutes et q;
 mensurando per omnes quattuor virtutes s; in
 bulam sub scriptam

Marcius	31	Pisces	18	50
Aprilis	30	Aries	19	27
Maius	31	Taurus	18	30
Iunius	30	Gemini	14	56
Iulius	31	Cancer	16	32
Augustus	31	Leo	16	2
September	30	Virgo	16	4
October	31	Libra	15	31
November	30	Scorpio	16	44
December	31	Sagittarius	17	18
Januarius	31	Capricornus	19	16
februarius	28	Aquarius	20	42

¶ Quinta de divisio dierum mensis.

Dies aut mensium sic divide. fac circulum
oculum in medio duorum revolutionum superiorum
scilicet mensium vel Cestiarum. Et primo divide mensis
qui habet dies 30. primo in 6. partes equales. Et
postea quilibet partem in 5. et habebis illos menses
divisos. Sed qui habet dies 31. sic divide. Per
primo spatium unum diu unum primo divide
quia iam in proximo fecisti et pone illud
spatium in isto mense: et deinde divide ut prius
primo in 6. deinde in 5. et habebis 31. Sed febru-
arius qui habet 28. dies. divide primo in septem
partes. postea quilibet in 4. et habebis divisum per totum

¶ Sextum de inscriptio Cestiarum

Et tractatum dicitur
In his circulis non artificialiter divisio describitur
in extremum spatium scilicet Cestiarum. Insuper in Januario.
Littere dicitur in primo spatio inscribere per unum
unum scilicet a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

Capitulum Septimum de rotula
fixa gij

Expedita itaq; per unam huius parte restat ut
de 2^a eiusdem declaranda: de magna s; rota
fixa sine volubili Circa qua tria veniunt scien-
da: Primo descriptio gij ipis 2^o de eius di-
mensionibus Tertio de eius inscriptione De primo
Scientia q; s; bene et ornate vis habere q; ista
primo sub rotula signorum sine sub lyabe hoc
est in extremitate rote magne recipi spatium
in latitudine calami et fac. vni circuli du-
plati parvius causa ex centro instrumenti
Isto habito considera magnitudinem rotule fixe
in 2^a magnitudine hinc volueris. Dem fac:
circulu pro rotula fixa. Post spatium istud:
quod est inter rotulam fixam et circulu du-
pla- tum prius factu: accipias, et divide in .4. ptes
primo faciendo linea occulta p. mediu. De. et
linea. a divide in .4. partes Primo semicirculos
ex una parte a vero centro faciendo Dem ex
alia parte unu semicirculos: et istos sic faci-
endo divide una partem de circulis prius facte
in duas partes: et recipere una partem illar
partiu et pone ita centrum et ex isto puncto
divide alia circuli partem, et habe istu fin.

De tabula de divisione circuli conchulij.

Dividas ipam per rotula subsequenti hoc modo
Affixa regula in punctario in centro tabule pte
regula pte supra .13. grady et .10. minuta
Vnde pte hinc lineam per primum spatium et
per ordinem usq; ad 90^o me unu totu tabule
ita in ut numerum, et 82 non excedat

Sequitur Tabula

1

1	0	V	13	10
2	0		26	21
3	1	Y	9	31
4	1		22	42
5	2	II	5	52
6	2		19	3
7	3	.	2	14
8	3	69	15	24
9	3		28	35
10	4	Q	11	45
11	4		24	56
12	5	mp	8	6
13	5		21	17
14	6	U	4	28
15	6		17	38
16	7		0	49
17	7	m	13	59
18	7		17	10
19	8	F	10	21
20	8		23	31
21	9	U	6	42
22	9		19	52
23	10	mm	3	3
24	10		16	14

Superius in Gammis
Superius
Superius in Gammis
Superius in Gammis

2

25	10	mm	29	24
26	11	X	12	35
27	11		25	45
28	0	V	8	56
29	0		22	6
30	1	Y	5	17
31	1		18	28
32	2		1	38
33	2	II	14	49
34	2		27	59
35	3	69	11	10
36	3		24	21
37	4	Q	7	31
38	4		20	42
39	5	mp	3	52
40	5		17	3
41	6	.	0	13
42	6	U	13	44
43	6		26	35
44	7	m	9	45
45	7		9	45
46	8	F	6	6
47	8		19	17
48	9	U	2	28

Superius in Gammis
Superius
Superius in Gammis
Superius in Gammis

290
 290

49	9	15	38
50	9	28	49
51	10	12	59
52	10	25	10
53	11	8	20
54	11	21	31
55	0	4	42
56	0	17	52
57	1	1	3
58	1	14	13
59	1	27	24
60	2	10	35
61	2	23	45
62	3	6	56
63	3	20	6
64	4	3	17
65	4	16	27
66	4	29	38

67	5	12	49
68	5	25	59
69	6	9	10
70	6	22	20
71	7	5	31
72	7	18	42
73	8	1	52
74	8	15	3
75	8	28	13
76	9	11	24
77	9	24	34
78	10	7	45
79	10	20	56
80	11	4	6
81	11	17	17
82	0	0	27

ii Capitulum nonum de scriptura
aurea nra

In rubro infimo immediate circa nota fixam in
lymbis debet inscribi aurea nra sicut tabula
subscriptam

1	29	12	1	1	29	27	1	1	20	22	1
2	19	57	12	2	8	57	12	2	13	7	12
2	26	31	4	2	27	31	4	3	1	42	4
3	16	6	15	3	20	17	15	3	24	37	15
4	4	40	7	4	8	51	7	4	13	2	7
4	14	25	18	5	1	36	18	5	5	47	18
5	16	0	10	5	20	11	10	5	25	21	10
6	4	35	2	6	8	45	2	6	12	56	2
6	27	20	13	7	1	30	13	6	22	30	13
7	15	45	5	7	20	5	5	7	11	5	5
8	3	39	16	8	12	50	16	8	3	15	16
8	27	14	8	8	18	14	8	8	22	25	8
9	6	49	19	9	10	50	19	9	15	10	19
9	25	27	11	9	29	34	11	10	3	44	11
10	13	58	3	10	18	8	3	10	22	19	3
11	6	28	14	11	10	54	14	11	15	4	14
11	25	17	6	11	29	28	6	0		39	6
0	18	2	17	0	22		17	0	13	39	17
1	6	37	9	1	10	48	9	1	1	48	9
Signa	Gradus	minuta	Ampli mag	Signa	Gradus	minuta	Ampli mag	Signa	Gradus	minuta	Ampli mag

Capitulum de rotula soter luc

fiunt primum in forma quatuor in extremitate duos
 extendentes se ad extremum circum limbi rotule
 corpus primum fiunt in rotula solis inferiori
 quatuor rotule equales eodem in rotula hinc
 consilium latitudinis equi respiciunt gradibus

in ambabus rotulis Iste factus quadrabit omnes istos
 circulos p̄ circulas lineas. Cū vero deinde
 volueris rotā inferiorē s̄z solis ungaratur
 centro rote centro tabule lymbi dexte q̄ r̄
 p̄ponat principium .V. in zodiaco. affigat
 eum extenso digito sup̄ principium ~~unice~~
 sup̄scripto s̄z ut ad nullā partē moueat
 Annota sup̄iorij rotula s̄z lune pone reglam
 sup̄ rotam solis in arcu et extenso digito
 super principium .V. q̄ precise procedet in digi-
 to et deinde s̄m tabula sub̄scripta v̄q̄q̄
 dextera procede. hoc mo: pone lineali tr̄
 12. grady .V. et 11 minuta cūq̄te flōm
 et p̄teraltr̄ lineas p̄ duos circulos in rota
 solis s̄o genuando vsq̄ ad finem

0	13	11	0::		1
0	24	22	1::		2
1	6	34	2:	Juuenis	3
1	8	45	3.		4
2	0	57	4		5
2	13	8	4::		6
2	25	20	5::		7
3	7	31	6:		8
3	19	43	7.		9
4	1	55	8	virile	10

4	14	5	8:	Punctum p[er] p[er] 12. min[ut]a	Juniole	11
4	26	17	9:		12	
F	8	28	10.		13	
5	20	40	11		14	
6	2	57	12.		15	
6	15	3	11:		16	
6	27	14	10:		17	
7	9	26	9::		18	
7	21	31	8.		19	
8	3	48	8:		20	
8	16	0	7:		21	
8	28	11	6::		22	
9	10	23	5::		23	
9	22	43	4.		24	
10	4	46	4		25	
10	16	57	3:		26	
10	29	9	2:		27	
11	11	21	1::		28	
11	23	31	0		29	

Juniole

Juniole

Capitulum. II. pro lunario foraminis

Si vis forare foramen ad videndum motu lunae
 hinc circum sup centrum rotule lunae et acci-
 pe in spatium versus extentu digiti in latitudi-
 ne duorum rotularum vel ad placam. Deum
 ab eodem puncto ad circum interiore in hea
 rotula divide in duas partes eglos et circum
 duo circum in roto lunae pro foraminis Sed in

